

[Strona Główna](#) > ... > [Sprawy Rodzinne I Dziedziczenie](#) > [Rozwód I Separacja Sądowa](#) > [Slovenia](#)

Rozwód i separacja sądowa

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Słowenia

1 Po spełnieniu jakich warunków można uzyskać rozwód?

W prawie słoweńskim wyróżnia się:

1. rozwód na zgodny wniosek małżonków,
2. rozwód na podstawie umowy zawartej przed notariuszem oraz
3. rozwód na podstawie wniosku o orzeczenie rozwodu (postępowanie nieprocesowe).

a) W przypadku rozwodu na zgodny wniosek małżonków sąd udziela rozwodu na podstawie art. 96 kodeksu rodzinnego (Družinski zakonik), pod warunkiem że małżonkowie doszli do porozumienia w sprawie opieki, wychowywania i utrzymania wszelkich wspólnych dzieci oraz w sprawie kontaktów dzieci z rodzicami zgodnie z przepisami kodeksu rodzinnego oraz pod warunkiem że przedłożyli, w formie aktu notarialnego opatrzonego klauzulą wykonalności, umowę w sprawie podziału majątku wspólnego, w sprawie prawa do zajmowania wspólnego mieszkania oraz w sprawie alimentów na rzecz małżonka, który nie posiada środków utrzymania oraz pozostaje bezrobotny nie z własnej winy.

Zanim sąd udzieli rozwodu, ustala, czy porozumienie między małżonkami reguluje kwestie opieki, wychowania i utrzymania wszelkich wspólnych dzieci oraz kontaktów między dziećmi a rodzicami, tak aby porozumienie to służyło dobru dzieci. Jeżeli sąd uzna, że porozumienie między małżonkami nie służy dobru dzieci, oddala wniosek o rozwiązanie małżeństwa na zgodny wniosek małżonków.

b) Jeżeli małżonkowie, którzy nie mają wspólnych dzieci, nad którymi wykonują władzę rodzicielską, chcą się rozwieść i zawrzeć porozumienie w sprawie podziału majątku wspólnego, w sprawie prawa do zajmowania wspólnego mieszkania oraz w sprawie alimentów na rzecz małżonka, który nie posiada środków utrzymania oraz pozostaje bezrobotny nie z własnej winy, zwracają się do notariusza z wnioskiem o sporządzenie umowy rozwodowej w formie aktu notarialnego. Małżeństwo ustaje z chwilą podpisania aktu notarialnego. Akt ten stanowi podstawę prawną do wprowadzenia wzmianki o rozwodzie do rejestru stanu cywilnego. Notariusz przesyła akt do jednostki administracyjnej odpowiedzialnej za wprowadzanie wzmianek o rozwodzie do rejestru stanu cywilnego w terminie ośmiu dni od zawarcia umowy przed notariuszem (art. 97 kodeksu rodzinnego).

c) Jeżeli z jakiegokolwiek innego powodu nastąpił trwały i zupełny rozkład pożycia małżeńskiego, którekolwiek z małżonków może wnieść o rozwód. Jeżeli sąd orzeka o rozwiązaniu małżeństwa w trybie opisanym w poprzednim zdaniu, w takim przypadku orzeka również w sprawie opieki, wychowania i utrzymania wszelkich wspólnych dzieci małżonków, a także kontaktów dzieci z rodzicami zgodnie z kodeksem. Zanim sąd wyda orzeczenie w trybie opisanym w poprzednim zdaniu, ustala, jakie rozwiązanie najlepiej służy dobru dziecka (art. 98 kodeksu rodzinnego).

Przed złożeniem wniosku o orzeczenie rozwodu lub zwróceniem się o rozwód na zgodny wniosek małżonkowie korzystają z uprzedniego poradnictwa małżeńskiego w ośrodku pomocy społecznej (*center za socialno delo*), chyba że:

- nie mają wspólnych dzieci, nad którymi wykonują władzę rodzicielską;
- jedno z małżonków jest niepełnosprawne intelektualnie;

- miejsce zamieszkania lub pobytu jednego z małżonków jest nieznanе;
- jedno z małżonków mieszka lub oboje małżonkowie mieszkają za granicą.

Celem uprzedniego poradnictwa małżeńskiego jest udzielenie małżonkom pomocy w ustaleniu, czy łącząca ich więź została zerwana do tego stopnia, że doszło do trwałego i zupełnego rozkładu pożycia małżeńskiego w przypadku co najmniej jednego z małżonków, czy też istnieje możliwość utrzymania małżeństwa. Małżonkowie uczestniczą w uprzednim poradnictwie małżeńskim osobiście, bez obecności swoich pełnomocników (art. 200 kodeksu rodzinnego).

2 Jakie są podstawy orzeczenia rozwodu?

W kodeksie rodzinnym przewidziano tylko jedną przesłankę rozwodu: trwały i zupełny rozkład pożycia małżeńskiego. Oznacza to, że związek małżeński uległ całkowitemu i nieodwracalnemu rozkładowi oraz że dalsze jego utrzymanie jest już niemożliwe. Uważa się, że trwały i zupełny rozkład pożycia małżeńskiego następuje dopiero wówczas, gdy z poważnych przyczyn doszło do trwałego i nieodwracalnego zerwania relacji między małżonkami, nie zaś wtedy, gdy doszło do tymczasowego osłabienia więzi między nimi. Sąd ocenia, czy doszło do trwałego i zupełnego rozkładu pożycia małżeńskiego w świetle sytuacji w chwili przeprowadzania rozprawy, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, które doprowadziły do tej sytuacji. Sąd ustala, czy doszło do trwałego i zupełnego rozkładu pożycia małżeńskiego również wówczas, gdy drugi małżonek wyraża zgodę na rozwód.

Małżeństwo może zostać rozwiązane na wniosek któregoś z małżonków i wówczas nie ma wymogu, aby doszło do trwałego i zupełnego rozkładu pożycia małżeńskiego dla obojga małżonków.

W postępowaniu nie rozpatruje się kwestii winy za trwały i zupełny rozkład pożycia małżeńskiego i sąd nie ustala winy w toku postępowania. Małżeństwo może zatem zostać również rozwiązane na wniosek małżonka odpowiedzialnego za trwały i zupełny rozkład pożycia małżeńskiego.

3 Jakie są skutki rozwodu w odniesieniu do:

Skutki prawne rozwodu opisano szczegółowo poniżej.

3.1 osobistych relacji pomiędzy małżonkami (np. nazwisko)?

Małżonek, który zmienił nazwisko po zawarciu małżeństwa, może w ciągu roku od daty wydania prawomocnego wyroku orzekającego rozwód lub wyroku orzekającego rozwiązanie małżeństwa bądź w terminie roku od podpisania aktu notarialnego lub innego równoważnego dokumentu będącego podstawą rozwodu na zgodny wniosek małżonków złożyć oświadczenie skierowane do właściwego organu, że pragnie wrócić do nazwiska, którym posługiwał się przed zawarciem małżeństwa. Oświadczenie takie może złożyć wyłącznie osoba, która nie zmieniła swojego nazwiska ponownie w trakcie małżeństwa [art. 17 ustawy o nazwiskach (Zakon o osobnym imieniu)]. Zmiana nazwiska jest kwestią administracyjną, która podlega rozstrzygnięciu nie przez sąd, lecz przez organ administracji.

3.2 podziału majątku małżonków?

Jeżeli małżonkowie nie zawarli umowy regulującej kwestie małżeńskiego ustroju majątkowego, w przypadku podziału majątku wspólnego istnieje domniemanie prawne, że małżonkowie mają równy udział w majątku wspólnym; niemniej małżonek, który jest zdania, że podział majątku na dwie równe części będzie dla niego niekorzystny, może zwrócić się do sądu o ustalenie jego udziału proporcjonalnie do wniesionego przez niego wkładu w majątek wspólny. Nie bierze się pod uwagę nieznacznych różnic w nakładach poczynionych przez każde z małżonków na majątek wspólny. Sąd bierze pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności dochód uzyskiwany przez każde z małżonków, pomoc, jakiej jedno z małżonków udzielało drugiemu, kwestie związane z opieką nad dziećmi i ich wychowywaniem, wykonywanie prac domowych, utrzymanie domu i rodziny, dbanie o składniki majątku oraz wszelkie formy udziału w działaniach związanych z zarządzaniem majątkiem wspólnym, jego utrzymywaniem i powiększaniem (art. 74 kodeksu rodzinnego).

3.3 małoletnich dzieci małżonków?

OPIEKA NAD DZIEĆMI I ICH WYCHOWYWANIE

Rodzice, którzy nie mieszkają razem lub którzy zamierzają się rozjeść, powinni dojść do porozumienia w kwestii wychowania swoich dzieci oraz opieki nad nimi, kierując się ich dobrem. Mogą ustalić, że oboje będą sprawować opiekę nad dziećmi i wychowywać je, że jedno z rodziców będzie sprawować opiekę nad wszystkimi dziećmi i wychowywać je lub że niektóre dzieci zostaną powierzone jednemu z rodziców, a pozostałe – drugiemu. Jeżeli rodzice nie zdołają dojść do porozumienia samodzielnie, w osiągnięciu takiego porozumienia pomaga im ośrodek pomocy społecznej. Mogą również skorzystać z mediacji.

Jeżeli rodzice dojdą do porozumienia w kwestii opieki i wychowania, mogą zaproponować podpisanie ugody sądowej. Jeżeli sąd uzna, że porozumienie nie służy dobru dzieci, oddała wniosek.

Jeżeli rodzice nie doszli do porozumienia w sprawie wychowania dzieci i opieki nad nimi pomimo skorzystania z pomocy ośrodka pomocy społecznej, na wniosek jednego z rodziców lub obojga rodziców, opiekuna dziecka, dziecka, które ukończyło 15 lat, pod warunkiem że jest ono w stanie zrozumieć znaczenie skutków prawnych swoich czynów, lub ośrodka pomocy społecznej sąd orzeka, że:

- rodzice zachowają wspólną odpowiedzialność za wychowywanie dzieci i sprawowanie nad nimi opieki;
- odpowiedzialność za wychowywanie wszystkich dzieci i sprawowanie nad nimi opieki zostanie powierzona jednemu z rodziców;
- niektóre dzieci zostaną powierzone jednemu z rodziców, a pozostałe – drugiemu;
- a także może – z urzędu i zgodnie z przepisami kodeksu rodzinnego – orzec o wszelkich środkach mających na celu zabezpieczenie dobra dzieci.

Przy wydawaniu orzeczenia o opiece i wychowaniu sąd bierze również pod uwagę opinię dziecka, jeżeli dziecko wyraziło ją samodzielnie lub jeżeli została ona przekazana przez osobę cieszącą się zaufaniem dziecka, którą dziecko samo wskazało, o ile dziecko zdaje sobie sprawę ze znaczenia i konsekwencji wyrażenia takiej opinii. Orzekając o opiece i wychowaniu z uwzględnieniem dobra dziecka, sąd bierze pod uwagę opinię ośrodka pomocy społecznej, którą uzyskuje zgodnie z przepisami ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym (art. 138 i 143 kodeksu rodzinnego, art. 102 ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym).

KONTAKTY

Dziecko ma prawo do kontaktów z obojgiem rodziców i oboje rodzice mają prawo do kontaktów z dzieckiem. Kontakty takie muszą przede wszystkim służyć dobru dziecka. Matka lub ojciec, którym powierzono opiekę nad dzieckiem i jego wychowanie, lub osoba trzecia, z którą dziecko zamieszkuje, muszą powstrzymać się od wszelkiego postępowania, które utrudnia lub uniemożliwia utrzymywanie kontaktów, oraz muszą starać się zachęcać dziecko do pozytywnego nastawienia do kontaktów z drugim z rodziców lub z rodzicami. Matka lub ojciec, którzy utrzymują kontakty z dzieckiem, powinni powstrzymać się od wszelkiego postępowania, które utrudnia sprawowanie opieki nad dzieckiem i jego wychowanie.

Rodzice, którzy nie mieszkają razem lub którzy zamierzają się rozjeść, powinni dojść do porozumienia w kwestii kontaktów. Jeżeli rodzice nie zdołają dojść do porozumienia samodzielnie, w osiągnięciu takiego porozumienia pomaga im ośrodek pomocy społecznej. Mogą również skorzystać z mediacji. Jeżeli rodzice dojdą do porozumienia w kwestii kontaktów, mogą zaproponować podpisanie ugody sądowej. Jeżeli sąd uzna, że porozumienie nie służy dobru dziecka, oddała wniosek. Jeżeli rodzice nie zdołają dojść do porozumienia w kwestii kontaktów z dzieckiem, sprawę rozstrzyga sąd.

Sąd wszczyna postępowanie sądowe w sprawie kontaktów i w sprawie zmiany orzeczenia w sprawie kontaktów na wniosek jednego z rodziców lub obojga rodziców, opiekuna dziecka, dziecka, które ukończyło 15 lat, pod warunkiem że jest ono w stanie zrozumieć znaczenie skutków prawnych swoich czynów, lub ośrodka pomocy społecznej.

W przypadku rozwodu na zgodny wniosek małżonków małżonkowie mają również obowiązek załączenia do umowy rozwodowej porozumienia w sprawie kontaktów, które sąd uwzględnia w wyroku orzekającym rozwód na zgodny wniosek małżonków, a także potwierdzenie udziału w uprzednim poradnictwie. Jeżeli sąd uwzględni wniosek o orzeczenie rozwodu, wniosek o unieważnienie małżeństwa lub wniosek o stwierdzenie nieważności małżeństwa, orzeka również o kontaktach między małżonkami a wszelkimi ich wspólnymi dziećmi.

Orzeczenia w sprawie kontaktów z dziećmi wydają w pierwszej instancji sądy okręgowe (*okrožna sodišča*) w trybie nieprocesowym.

Przy orzekaniu w sprawie kontaktów z dziećmi nadrzędne znaczenie ma interes dziecka: sąd uznaje, że kontakty z rodzicem nie leżą w interesie dziecka, jeżeli wywierają one presję psychologiczną na dziecko lub zagrażają jego rozwojowi fizycznemu i psychicznemu.

Dziecko ma również prawo do utrzymywania kontaktów z innymi osobami będącymi członkami jego rodziny, z którymi pozostaje w bliskich stosunkach osobistych [np. z dziadkami lub (przyrodnim) rodzeństwem].

Sąd może pozbawić prawa do kontaktów lub je ograniczyć zgodnie z art. 173 kodeksu rodzinnego.

Jeżeli ojciec lub matka, z którymi mieszka dziecko, uniemożliwiają kontakty między dzieckiem a drugim z rodziców, a kontaktów nie da się wyegzekwować nawet przy specjalistycznej pomocy ośrodka pomocy społecznej, sąd może – na wniosek drugiego z rodziców – orzec o odebraniu pieczy nad dzieckiem temu z rodziców, które uniemożliwia kontakty, i powierzyć dziecko drugiemu z rodziców, jeżeli sąd uzna, że drugie z rodziców będzie umożliwiała kontakty, i jeżeli jest to jedyny sposób pozwalający na zabezpieczenie dobra dziecka. Sąd wydaje nowe orzeczenie w sprawie prawa do kontaktów z dzieckiem, gdy jest to konieczne ze względu na zmianę okoliczności oraz dobro dziecka.

Przy wydawaniu orzeczenia o opiece i wychowaniu sąd bierze również pod uwagę opinię dziecka, jeżeli dziecko wyraziło ją samodzielnie lub jeżeli została ona przekazana przez osobę cieszącą się zaufaniem dziecka, którą dziecko samo wskazało, o ile dziecko zdaje sobie sprawę ze znaczenia i konsekwencji wyrażenia takiej opinii.

Orzekając o kontaktach z uwzględnieniem dobra dziecka, sąd bierze pod uwagę opinię ośrodka pomocy społecznej, którą uzyskuje zgodnie z przepisami ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym (art. 141, 142 i 143 kodeksu rodzinnego, art. 102 ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym).

ŚWIADCZENIA ALIMENTACYJNE na rzecz małżonków i dzieci

Małżonkowie mogą postanowić o zawarciu ugody sądowej dotyczącej świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci. Jeżeli ugoda nie służy dobru dziecka, sąd oddala wniosek (art. 191 kodeksu rodzinnego).

Jeżeli małżonkowie nie osiągnęli porozumienia samodzielnie ani z pomocą ośrodka pomocy społecznej, mogą zwrócić się o rozstrzygnięcie tej sprawy do sądu. Przed wydaniem orzeczenia sąd zasięga opinii ośrodka pomocy społecznej oraz uwzględnia opinię dziecka, jeżeli wyraziło ono swoją opinię i jeżeli jest zdolne zrozumieć znaczenie i konsekwencje wyrażenia takiej opinii (art. 140 i 143 kodeksu rodzinnego).

Rodzice są zobowiązani do łożenia na utrzymanie swoich dzieci do osiągnięcia przez nie pełnoletności, stosownie do swoich zdolności zarobkowych, tak aby zapewnić dzieciom warunki niezbędne do ich rozwoju.

Rodzice są również zobowiązani do łożenia na utrzymanie dziecka odbywającego kształcenie średnie po osiągnięciu przez nie pełnoletności, jeżeli odbywa ono kształcenie formalne i nie jest zatrudnione oraz jeżeli nie jest zarejestrowane jako bezrobotne, tj. do chwili ukończenia – po raz pierwszy – nauki w szkole średniej lub ukończenia najwyższego poziomu kształcenia ogólnego lub zawodowego, jaki można uzyskać zgodnie z przepisami dotyczącymi kształcenia średniego. Obowiązek alimentacyjny ustaje w chwili ukończenia przez dziecko 26. roku życia.

Rodzice są zobowiązani do łożenia na utrzymanie dziecka pobierającego naukę w wyższej szkole technicznej, jeżeli odbywa ono kształcenie formalne i nie jest zatrudnione oraz jeżeli nie jest zarejestrowane jako bezrobotne, tj. do chwili zdobycia po raz pierwszy wykształcenia wyższego technicznego zgodnie z przepisami dotyczącymi wyższego kształcenia technicznego. Rodzice są zobowiązani do łożenia na utrzymanie dziecka pobierającego naukę w szkole wyższej, jeżeli odbywa ono kształcenie formalne i nie jest zatrudnione oraz jeżeli nie jest zarejestrowane jako bezrobotne, tj. do chwili ukończenia po raz pierwszy studiów pierwszego stopnia lub studiów magisterskich bądź jednolitych studiów magisterskich zgodnie z przepisami dotyczącymi szkolnictwa wyższego. Jeżeli program studiów realizowany przez dziecko trwa ponad cztery lata, obowiązek alimentacyjny wobec dziecka ulega wydłużeniu o taki okres, o jaki program studiów przekracza cztery lata. Obowiązek alimentacyjny ustaje w chwili ukończenia przez dziecko 26. roku życia (art. 183 kodeksu rodzinnego).

Wysokość świadczeń alimentacyjnych ustala się przy uwzględnieniu potrzeb uprawnionego oraz materialnych i zarobkowych możliwości zobowiązanego. Zasadzając alimenty na rzecz dziecka, sąd bierze pod uwagę interesy dziecka, tak aby kwota świadczeń alimentacyjnych była wystarczająca do zapewnienia dziecku warunków

sprzyjających jego rozwojowi fizycznemu i psychicznemu. Kwota alimentów na rzecz dziecka musi pozwalać na zaspokojenie jego potrzeb, w szczególności na pokrycie kosztów zakwaterowania, pożywienia, odzieży i obuwia, zapewnienia bezpieczeństwa, kształcenia i rozwoju, a także wypoczynku i rozrywki oraz zaspokojenia innych szczególnych potrzeb dziecka. Wysokość świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci jest korygowana raz do roku o wskaźnik cen konsumpcyjnych w Słowenii (art. 189, 190 i 198 kodeksu rodzinnego).

Małżonek lub partner w wolnym związku jest zobowiązany do łożenia na utrzymanie zamieszkującego z nim małoletniego dziecka partnera, chyba że taki partner lub drugie z rodziców dziecka jest w stanie zapewnić mu środki utrzymania.

Spoczywający na małżonku lub partnerze w wolnym związku obowiązek alimentacyjny względem dziecka współmałżonka lub partnera w wolnym związku wygasa z chwilą ustania małżeństwa lub wolnego związku z matką lub ojcem dziecka, chyba że związek małżeński lub wolny związek ustanie z uwagi na śmierć matki lub ojca dziecka. W takim przypadku pozostający przy życiu małżonek lub partner w wolnym związku jest zobowiązany do uiszczania świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka swojego zmarłego współmałżonka lub partnera w wolnym związku wyłącznie w przypadku, gdy zamieszkiwał wspólnie z tym dzieckiem w chwili ustania małżeństwa lub wolnego związku (art. 187 kodeksu rodzinnego).

Pełnoletnie dziecko jest zobowiązane do wspierania finansowo swoich rodziców, jeżeli nie dysponują oni wystarczającymi środkami utrzymania i nie są w stanie pozyskać takich środków, ale wyłącznie tak długo, jak długo rodzice udzielali mu wsparcia. Pełnoletnie dziecko nie ma obowiązku wspierania finansowo ojca lub matki, którzy nie dopełnili swoich obowiązków alimentacyjnych względem tego dziecka bez uzasadnionej przyczyny (art. 185 kodeksu rodzinnego).

3.4 obowiązku alimentacyjnego względem współmałżonka?

Małżonkowi, który nie dysponuje wystarczającymi środkami utrzymania i pozostaje bezrobotny nie z własnej winy, przysługuje prawo do ubiegania się o świadczenia alimentacyjne od współmałżonka w toku postępowania rozwodowego, a także poprzez wytoczenie odpowiedniego powództwa w terminie jednego roku od prawomocnego rozwiązania małżeństwa. Z roszczeniem alimentacyjnym można wystąpić wyłącznie wówczas, gdy w chwili orzeczenia rozvodu przesłanki zasądzenia świadczeń alimentacyjnych były spełnione i są nadal spełnione w chwili wystąpienia przez danego małżonka z roszczeniem alimentacyjnym (art. 100 kodeksu rodzinnego).

Małżonkowie mogą osiągnąć porozumienie w sprawie wysokości świadczeń alimentacyjnych w przypadku rozvodu, zawierając umowę o świadczeniach alimentacyjnych w formie aktu notarialnego opatrzonego klauzulą wykonalności przy zawarciu małżeństwa, w jego trakcie lub przy rozwodzie (art. 101 kodeksu rodzinnego).

Alimenty zasądza się zgodnie z potrzebami powoda i zdolnością finansową osoby, na której spoczywa obowiązek alimentacyjny. Wysokość alimentów ustala się jako kwotę miesięczną płatną z góry, a o ich przyznanie można wystąpić od chwili wytoczenia powództwa o roszczenie alimentacyjne. W wyjątkowych przypadkach alimenty można uiszczać w formie jednorazowej płatności lub w inny sposób, jeżeli uzasadniają to szczególne okoliczności. Niemniej ustalenie takiego trybu uiszczania świadczeń alimentacyjnych nie może stawiać powoda w znacznie gorszej sytuacji niż sytuacja, w której by się znalazł, gdyby świadczenia alimentacyjne wypłacano z wyprzedzeniem w formie comiesięcznej płatności, ani nie może ono stanowić zbyt ciężkiego obciążenia dla osoby, na której spoczywa obowiązek alimentacyjny (art. 104 kodeksu rodzinnego).

Sąd oddala roszczenie alimentacyjne, jeżeli wypłata alimentów na rzecz ubiegającego się o nie małżonka byłaby niesprawiedliwa względem jego współmałżonka, biorąc pod uwagę przyczyny trwałego i zupełnego rozkładu pożycia małżeńskiego, lub jeżeli małżonek ubiegający się o alimenty popełnił przestępstwo na szkodę swojego współmałżonka, jego dziecka lub rodziców przed wszczęciem postępowania rozwodowego, w jego toku lub po rozwodzie (art. 100 kodeksu rodzinnego).

Rozwiedziony małżonek nie ma obowiązku wypłaty alimentów na rzecz byłego współmałżonka, jeżeli zagrażałoby to jego zdolności do utrzymania się lub utrzymania jakichkolwiek małoletnich dzieci, które ma obowiązek utrzymywać na podstawie kodeksu rodzinnego (art. 105 kodeksu rodzinnego).

Raz do roku świadczenia alimentacyjne są korygowane o wskaźnik cen konsumpcyjnych w Słowenii (art. 107 kodeksu rodzinnego).

4 Co w praktyce oznacza termin prawny „separacja sądowa”?

„Wspólne pożycie” (*življenjska skupnost*) stanowi kluczowy element związku małżeńskiego (art. 3 kodeksu rodzinnego). Zakończenie wspólnego pożycia (*prenehanje življenjske skupnosti*), czyli separacja sądowa, oznacza trwałe ustanie kluczowych elementów wzajemnych relacji między małżonkami. W przypadku zakończenia wspólnego pożycia dochodzi do zerwania wspólności majątkowej oraz więzów fizycznych i emocjonalnych istniejących między małżonkami, a także do rozpadu wspólnego gospodarstwa domowego itp.

5 Jakie są warunki orzeczenia separacji sądowej?

W prawie nie określono warunków orzeczenia separacji sądowej. Sądy wydają orzeczenie w sprawie separacji sądowej w poszczególnych przypadkach stosownie do okoliczności i specyfiki danej sprawy.

6 Jakie są skutki prawne separacji sądowej?

Separacja sądowa nie wywiera wpływu na istnienie małżeństwa; oznacza zatem wyłącznie zakończenie wspólnego pożycia, nie zaś ustanie małżeństwa. Aby rozwiązać małżeństwo, należy zwrócić się o orzeczenie rozwodu na zgodny wniosek małżonków, wnieść do notariusza o sporządzenie umowy rozwodowej w formie aktu notarialnego lub złożyć wniosek o orzeczenie rozwodu (zob. pkt 1). Małżonek, który nie dysponuje wystarczającymi środkami utrzymania, może ubiegać się o świadczenia alimentacyjne od współmałżonka w toku postępowania rozwodowego, a także poprzez wytoczenie odpowiedniego powództwa w terminie roku od prawomocnego rozwiązania małżeństwa.

7 Co w praktyce oznacza termin „unieważnienie małżeństwa”?

Unieważnienie małżeństwa oznacza, że w chwili zawarcia związku małżeńskiego przewidziane w prawie warunki uznania małżeństwa za ważne nie zostały spełnione (np. brak świadomego oświadczenia woli, oświadczenie woli złożone pod przymusem lub wskutek wprowadzenia w błąd, zawarcie małżeństwa niezgodnie z przewidzianą procedurą, zawarcie małżeństwa z małoletnim lub z osobą trwale lub czasowo niepełnosprawną intelektualnie itp.). Skutki prawne małżeństwa ustają w dniu jego unieważnienia.

8 Jakie są warunki orzeczenia unieważnienia małżeństwa?

Małżeństwo nie może zostać unieważnione *ipso iure* – musi zostać unieważnione w drodze wyroku sądowego.

Wniosek o unieważnienie małżeństwa mogą złożyć małżonkowie oraz każda osoba mająca interes prawny w takim unieważnieniu, tj. jeżeli małżeństwo zawarła osoba małoletnia lub niepełnosprawna intelektualnie, jeżeli wcześniejsze małżeństwo nie zostało rozwiązane, jeżeli małżeństwo zawarli osoby spokrewnione, jeżeli którekolwiek z małżonków nie było obecne przy zawieraniu małżeństwa lub jeżeli małżeństwa nie zawarto z zamiarem prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego. Prokurator może również złożyć wniosek o unieważnienie na podstawie powyższych przesłanek oraz w przypadku, gdy małżeństwo zawarli przysposabiający i przysposobiony.

Jedno z małżonków może złożyć wniosek o unieważnienie małżeństwa po ustaniu przyczyny niepełnosprawności intelektualnej.

Prawo do złożenia wniosku o unieważnienie małżeństwa nie ulega przedawnieniu (art. 48 kodeksu rodzinnego).

9 Jakie są skutki prawne unieważnienia małżeństwa?

Skutki prawne unieważnienia małżeństwa powstają w dniu uprawomocnienia się wyroku unieważniającego małżeństwo. W przypadku unieważnienia małżeństwa w odniesieniu do spraw majątkowych i darowizn między małżonkami stosuje się przepisy dotyczące postępowań rozwodowych (art. 54 i 55 kodeksu rodzinnego).

10 Czy istnieją jakieś alternatywne sposoby, poza drogą sądową, rozwiązywania problemów związanych z rozwodem?

Ustawa o mediacji w sprawach cywilnych i handlowych (Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah), która weszła w życie w czerwcu 2008 r., reguluje kwestie związane z *mediacją w sporach* na gruncie prawa cywilnego, handlowego, prawa pracy, *prawa rodzinnego* oraz innych stosunków majątkowo-prawnych powiązanych z roszczeniami, których strony mogą swobodnie dochodzić i sporów, które mogą rozwiązywać, chyba że przepisy odrębnej ustawy stanowią inaczej w odniesieniu do któregośkolwiek z przywołanych rodzajów sporu. Małżeństwo jako takie nie może zostać rozwiązane bez udziału sądu; należy złożyć wniosek o rozwiązanie małżeństwa za porozumieniem stron (zob. pkt 1).

11 Gdzie należy złożyć pozew/wniosek o rozwód/separację sądową/unieważnienie małżeństwa? Jakich formalności należy dopełnić i jakie dokumenty należy załączyć do pozwu/wniosku?

W ustawie o cywilnym postępowaniu nieprocesowym przewidziano następujące postępowania w sprawach małżeńskich: postępowanie w sprawie o stwierdzenie nieważności małżeństwa, o unieważnienie małżeństwa i o rozwiązanie małżeństwa.

Takie sprawy w pierwszej instancji należą do właściwości sądów okręgowych (art. 10 ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym).

Postępowanie w sprawie o stwierdzenie nieważności małżeństwa sąd wszczyna na wniosek osoby mającej interes prawny lub prokuratora.

Postępowanie w sprawie o unieważnienie małżeństwa sąd wszczyna na wniosek jednego z małżonków. Sąd może wszcząć postępowanie również na wniosek osoby mającej interes prawny lub prokuratora, jeżeli przewidziano taką możliwość w kodeksie rodzinnym.

Postępowanie w sprawie o rozwiązanie małżeństwa sąd wszczyna na wniosek jednego z małżonków.

Postępowanie w sprawie o rozwód na zgodny wniosek małżonków sąd wszczyna na wniosek obojga małżonków. Jeżeli małżonkowie zwrócili się o orzeczenie rozwodu na zgodny wniosek małżonków, a jedno z małżonków wycofa taki wniosek w toku postępowania, sąd zawiesza postępowanie (art. 81 ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym).

Jeżeli chodzi o treść wniosku w sprawach małżeńskich, w ustawie o cywilnym postępowaniu nieprocesowym przewidziano, że wniosek w sprawach małżeńskich musi również zawierać żądanie, które sąd ma rozpoznać. Do wniosku o rozwiązanie małżeństwa należy dołączyć zaświadczenie o uczestnictwie w uprzednim poradnictwie małżeńskim wydane przez ośrodek pomocy społecznej, jeżeli w kodeksie rodzinnym przewidziano, że przed rozpoczęciem postępowania wnioskodawca ma obowiązek wzięcia udziału w uprzednim poradnictwie małżeńskim (art. 82 ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym).

- Rozwód na zgodny wniosek małżonków: sąd orzeka o rozwiązaniu małżeństwa na podstawie porozumienia między małżonkami, pod warunkiem że małżonkowie doszli do porozumienia w sprawie istotnych z punktu widzenia prawa kwestii, przedkładając porozumienie w sprawie opieki, wychowywania i utrzymania wszelkich wspólnych dzieci oraz w sprawie kontaktów dzieci z rodzicami, a także przedłożyli, w formie aktu notarialnego opatrzonego klauzulą wykonalności, umowę w sprawie podziału majątku wspólnego, w sprawie prawa do zajmowania wspólnego mieszkania oraz w sprawie alimentów na rzecz małżonka, który nie posiada środków utrzymania oraz pozostaje bezrobotny nie z własnej winy. Zanim sąd udzieli rozwodu, ustala, czy porozumienie między małżonkami reguluje kwestie opieki, wychowania i utrzymania wszelkich wspólnych dzieci oraz kontaktów między dziećmi a rodzicami, tak aby porozumienie to służyło dobru dzieci. Jeżeli sąd uzna, że porozumienie między małżonkami nie służy dobru dzieci, oddala wniosek o rozwód na zgodny wniosek małżonków (art. 96 kodeksu rodzinnego).
- Rozwód na podstawie umowy zawartej przed notariuszem: jeżeli małżonkowie, którzy nie mają wspólnych dzieci, nad którymi wykonują władzę rodzicielską, chcą się rozwieść i zawrzeć porozumienie w sprawie podziału majątku wspólnego, w sprawie prawa do zajmowania wspólnego mieszkania oraz w sprawie

alimentów na rzecz małżonka, który nie posiada środków utrzymania oraz pozostaje bezrobotny nie z własnej winy, zwracają się do notariusza z wnioskiem o sporządzenie umowy rozwodowej w formie aktu notarialnego. Małżeństwo ustaje z chwilą podpisania aktu notarialnego. Akt ten stanowi podstawę prawną do wprowadzenia wzmianki o rozwodzie do rejestru stanu cywilnego. Notariusz przesyła akt do jednostki administracyjnej odpowiedzialnej za wprowadzanie wzmianek o rozwodzie do rejestru stanu cywilnego w terminie ośmiu dni od zawarcia umowy przed notariuszem (art. 97 kodeksu rodzinnego).

- Rozwód: jeżeli z jakiegokolwiek innego powodu nastąpił trwały i zupełny rozkład pożycia małżeńskiego, którekolwiek z małżonków może wnieść o rozwód. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie o uczestnictwie w uprzednim poradnictwie małżeńskim wydane przez ośrodek pomocy społecznej, jeżeli w kodeksie rodzinnym przewidziano, że przed rozpoczęciem postępowania wnioskodawca ma obowiązek wzięcia udziału w uprzednim poradnictwie małżeńskim (art. 82 ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym, art. 98 kodeksu rodzinnego).

12 Czy mogę uzyskać pomoc prawną na pokrycie kosztów postępowania?

Sąd zwalnia stronę z obowiązku uiszczenia opłat sądowych w całości lub w części, jeżeli uiszczenie takich opłat znacznie ograniczyłoby środki, jakimi dysponuje taka strona na utrzymanie siebie lub członków swojej rodziny. Z obowiązku uiszczania opłat sądowych zwolnieni są cudzoziemcy, jeżeli wynika to z umowy międzynarodowej lub zasady wzajemności [art. 10 i 11 ustawy o opłatach sądowych (Zakon o sodnih taksah, ZST-1)].

Strona może zwrócić się z wnioskiem o przyznanie jej pomocy prawnej na pokrycie kosztów zatrudnienia adwokata lub powołania biegłego; postanowienie w sprawie przyznania pomocy prawnej wydaje sąd okręgowy właściwy dla miejsca stałego zamieszkania wnioskodawcy. W toku takiego postępowania sąd ocenia, czy spełniono kryteria (np. materialne, finansowe) przewidziane w przepisach ustawy o bezpłatnej pomocy prawnej (Zakon o brezplačni pravni pomoči).

13 Czy istnieje możliwość wniesienia odwołania od orzeczenia rozwodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa?

Środek zaskarżenia od orzeczenia wydanego w sprawach małżeńskich można wnieść do sądu apelacyjnego (*višje sodišče*).

Sąd pierwszej instancji może zmienić lub uchylić wcześniejsze orzeczenie w odpowiedzi na wniesiony w terminie środek zaskarżenia, jeżeli nie wpływa to negatywnie na prawa innych osób wynikające z tego orzeczenia lub jeżeli osoby te wyrażą zgodę na jego zmianę lub uchylenie.

14 Co powinienem zrobić, aby państwo członkowskie uznało orzeczenie rozwodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa wydane przez sąd innego państwa członkowskiego?

Zgodnie z art. 21 rozporządzenia (WE) nr 2201/2003 orzeczenie sądowe wydane w jednym państwie członkowskim jest uznawane w innych państwach członkowskich bez potrzeby przeprowadzania specjalnego postępowania.

Każda zainteresowana strona może wystąpić z wnioskiem o wydanie orzeczenia w sprawie uznania lub nieuznania danego orzeczenia sądowego. W takim przypadku strona musi złożyć wniosek o nadanie klauzuli wykonalności do właściwego sądu okręgowego w Słowenii.

15 Do którego sądu należy się zwrócić, aby sprzeciwić się uznaniu orzeczenia rozwodu/separacji sądowej/unieważnienia małżeństwa wydanego przez sąd innego państwa członkowskiego? Jaka procedura ma zastosowanie w takich sytuacjach?

Procedurę składania wniosku przeprowadza się zgodnie z przepisami prawa Słowenii.

Strona, która występuje z wnioskiem o uznanie danego orzeczenia sądowego lub sprzeciwia się takiemu uznaniu lub też złoży wniosek o nadanie orzeczeniu klauzuli wykonalności, musi przedłożyć:

- kopię orzeczenia sądowego spełniającą warunki niezbędne do potwierdzenia jej autentyczności;
- potwierdzenie wydania orzeczenia sądowego w sprawie dotyczącej sporu małżeńskiego sporządzone na standardowym formularzu.

16 Jakie przepisy prawa odnoszące się do rozwodu stosuje sąd w postępowaniu rozwodowym pomiędzy małżonkami, którzy nie mieszkają w danym państwie członkowskim, lub którzy są obywatelami różnych państw?

Przepisy rozporządzenia (WE) nr 2201/2003 (rozporządzenie Bruksela II bis) dotyczą głównie i bezpośrednio kwestii związanych z właściwością międzynarodową w postępowaniach z udziałem obywateli lub mieszkańców państw członkowskich UE.

Jeżeli w chwili wniesienia powództwa obydwoje małżonkowie są obywatelami różnych państw, wówczas stosuje się łącznie przepisy obowiązujące w państwach, których są oni obywatelami, zgodnie z przepisami słoweńskiego prawa krajowego [art. 37 ust. 2 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym i postępowaniu na gruncie prawa prywatnego międzynarodowego (Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku)].

Jeżeli małżeństwa nie można rozwiązać na mocy przepisów obowiązujących w państwach, których małżonkowie są obywatelami, do celów rozwiązania małżeństwa stosuje się prawo słoweńskie, jeżeli jedno z małżonków miało miejsce stałego zamieszkania w Słowenii w chwili wniesienia powództwa.

Jeżeli jedno z małżonków jest obywatelem Słowenii nieposiadającym miejsca stałego zamieszkania w Słowenii, a małżeństwo nie może zostać rozwiązane zgodnie z przepisami wskazanymi w art. 37 ust. 2 ustawy o prawie prywatnym międzynarodowym i postępowaniu na gruncie prawa prywatnego międzynarodowego, do celów rozwiązania małżeństwa stosuje się prawo słoweńskie.

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

Ostatnia aktualizacja: 10/08/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.